

۱

عقلانیت جهان اسلام، عرصه‌های علمی را با استفاده از کدام ابزارهای علمی سامان می‌دهد؟ (دو مورد نام ببرید.)

۲

یکی از نشانه‌های زنده بودن جهان اجتماعی اسلام چیست؟

۳

چرا اندیشمندان مسلمان هر تفسیری را نوعی تبیین به شمار می‌آورند؟

۴

مشروطه بودن حکومت از نظر میرزای نائینی به چه معناست؟

۵

دیدگاه میرزای نائینی در مورد امکان تحقق ویژگی اول و دوم جامعه مطلوب فقه شیعه را بنویسید.

۶

کدام ویژگی «فقه» موجب شد که دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد؟

۷

دو نمونه برای «عقل نظری» و «عقل عملی» بیاورید.

۸

در جامعه مورد نظر امام خمینی، مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان چه وظایفی دارند؟

۹

در مقایسه علوم اجتماعی جهان متجدد، رویکرد انتقادی، علوم اجتماعی جهان اسلام چه نظری دارد؟

۱۰

گفته‌های رهبر انقلاب اسلامی به مردم مصر وتونس، درباره ویژگی‌های قیام ملت‌ها را بیان کنید.

۱۱

میرزای نائینی در آغاز قرن بیستم، معتقد بود که کدام ویژگی جامعه مطلوب را می‌توان تحقق بخشید؟

۱۲

کتاب «تنبيه الامه و تنزيه المله» از کدام اندیشمند اسلامی است؟

۱۳

عقلانیت مورد استفاده اسلام در علوم اجتماعی، چگونه داده‌ها را مورد ارزیابی قرار می‌دهد؟

۱۴ علم اجتماعی جهان اسلام، دربارهٔ وضعیت کدام جهان‌ها داوری خواهد کرد؟

۱۵ دو مورد از کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام را بنویسید.

۱۶ چرا علوم اجتماعی اندیشمندان مسلمان از نوع تبیینی نیست؟

۱۷ چرا علوم اجتماعی اندیشمندان مسلمان از نوع تبیینی نیست؟

۱۸ هر عبارت نشانه کدام‌یک از انواع عقل در معنای خاص می‌باشد؟
الف) علمی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعت را پدید آورد. (.....)
ب) خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد. (.....)

۱۹ کدام نوع عقل در معنای خاص، علوم انسانی و علوم اجتماعی را پدید می‌آورد؟ توضیح دهید.

۲۰ چرا علوم اجتماعی متفکران مسلمان از نوع جامعه‌شناسی پوزیتیویستی نیست؟

۱ عقلانیت یا عقل، حس، تجربه زیسته، وحی (ذکر دو مورد کافی است)

۲ آگاهی همراه عمل یا عمل توأم با آگاهی (ذکر یک مورد کافی است.)

۳ زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌دانند.

۴ از نظر میرزای نائینی مشروطه به معنای مشروطه کردن حاکمان و حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کند. یعنی مردم در مشروطه با کمک مجلس شورا ویژگی اول نظام اسلامی را محقق کردند.

۵ ما نمی‌توانیم ویژگی دوم جامعه مطلوب را - که مستلزم تغییر نظام پادشاهی است - تحقق ببخشیم. ولی می‌توانیم ویژگی اول چنین جامعه‌ای را محقق کنیم تا مردم از طریق مجلس، سازمان‌ها و ساختارهای اجتماعی را به گونه‌ای عادلانه شکل دهند.

۶ مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب شد که براساس این دو نظریه فقهی دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

۷ عقل نظری: در طبیعت و جامعه هیچ رخدادی، خود به خودی و بدون علت رخ نمی‌دهد.
عقل عملی: هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از عفت، شجاعت، حکمت و عدالت روی سعادت دنیوی و اخروی نخواهد دید.

۸ مردم در جامعه از طریق مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان در تحقق بخشیدن به نظام مطلوب در عصر غیبت مشارکت می‌کنند. مجلس شورای اسلامی با مشارکت نمایندگان مردم موظف است شرط اول را محقق کند و مجلس خبرگان نیز موظف است شرط دوم را تحقق بخشد؛ یعنی رهبر جامعه براساس معیارهای اسلامی را شناسایی و معرفی کند و بر عملکرد او نظارت نماید.

۹ از ظرفیت جهان شمول عقل نظری، عقل عملی و وحی برای دآوری ارزش‌ها استفاده می‌کند.

۱۰ شکی نیست که قیام ملت‌ها، بسته به اقتضائات جغرافیایی، تاریخی، سیاسی و فرهنگی در هر کشوری دارای مختصات منحصر به فرد است. همچنین مشترکاتی هم وجود دارد. تجربیات هر ملتی می‌تواند برای ملت دیگر به کار آید. علمای دین و ال‌زهر شریف که سوابق درخشان آنان زبانزد است، نقش خود را کاملاً برجسته کنند. مردمی که قیام خود را از مسجد و نماز جمعه آغاز می‌کنند و شعار الله اکبر می‌دهند، از علمای دین توقع بیشتری دارند.

۱۱ میرزای نائینی در آغاز قرن بیستم و در شرایط آن روز جامعه خود، معتقد بود که ما نمی‌توانیم ویژگی دوم جامعه مطلوب را که مستلزم تغییر نظام پادشاهی است، تحقق ببخشیم ولی می‌توانیم ویژگی اول چنین جامعه‌ای را محقق کنیم تا مردم از طریق مجلس، سازمان‌ها و ساختارهای اجتماعی را به گونه‌ای عادلانه شکل دهند.

۱۲ میرزای نائینی.

۱۳ عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام علاوه بر آنکه با داده‌های حسی و تجربی و با هنجارها و ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی پیرامون تعامل فعال دارد آن‌ها را مورد ارزیابی انتقادی قرار می‌دهد.

۱۴ علم اجتماعی جهان اسلام، علاوه بر تبیین وضعیت موجود جهان اسلام، دربارهٔ وضعیت مطلوب و آرمانی جامعه اسلامی و همچنین جامعه جهانی نیز داوری خواهد کرد و راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود را به سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.

۱۵ ۱- قدرت فهم، تفسیر و توصیف پدیده‌های اجتماعی را دارد.

۲- توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد. (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۱۱۲)

۱۶ اندیشمندان مسلمان با شناخت تفاوت پدیده‌های اعتباری و پدیده‌های تکوینی، علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی نمی‌دانند، به همین دلیل علوم اجتماعی آنان از نوع تبیینی نیست. (ص ۱۱۵)

۱۷ اندیشمندان مسلمان با شناخت تفاوت پدیده‌های اعتباری و پدیده‌های تکوینی، علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی نمی‌دانند، به همین دلیل علوم اجتماعی آنان از نوع تبیینی نیست. (ص ۱۱۵)

۱۸ الف) عقل نظری (ص ۱۱۴) ب) عقل عملی (ص ۱۱۴)

۱۹ عقل عملی واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده‌ی انسان به وجود می‌آیند، مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها شناسایی می‌کند مثلاً خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد، این عقل، علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.

۲۰ زیرا متفکران مسلمان با شناخت تفاوت پدیده‌های اعتباری و پدیده‌های تکوینی (۵ / ۰) علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی نمی‌دانند، به همین سبب علوم اجتماعی آنان از نوع جامعه‌شناسی پوزیتیویستی نیست. (۵ / ۰) (ص ۱۰۷)

